

<i>Arvamuse esitaja / kirja laekumise kuupäev ja nr</i>	<i>Arvamus</i>	<i>Seisukoht, arvestamine või mitteamvestamise põhjendus</i>
Tarbijakaitse ja Tehnilise järelevalve amet 19.08.2022 nr 16-6/21-07906-005	Edastasite Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (TTJA) 11.08.2022 kirja nr8-5/2439-66, millega soovisite kooskõlastust Pärnu linna ja Tori valla tuuleenergeetikaeriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamiseesimese etapi aruandele. Eriplaneeringu koostamise eesmärgiks on selgitada välja sobiv ala tuulepargi rajamiseks ning määrata tuulepargi kommunikatsioonidele sobiv paigutus. Hinnanguline tuulepargi suurus Pärnu linnas on 800 ha, millele soovitakse kavandada kuni seitse elektrituulikut kõrgusega kuni 290 m. Tori vallas on hinnanguline tuulepargi suurus ligikaudu 150 ha, millele soovitakse kavandada kuni neli elektrituulikut kõrgusega kuni 290 m. TTJA loobub pädevuse puudumise tõttu Pärnu linna ja Tori valla tuuleenergeetika eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamiseesimese etapi aruande kooskõlastamisest. Lisaks märgime, et TTJA-l puuduvad ettepanekud edastatud dokumentide sisu osas.	Teadmiseks võetud.
Terviseamet 22.08.2022 nr 9.3-4/22/6741-2	Esitasite Terviseameti lääne regionaalosakonnale kooskõlastamiseks Pärnu linna ja Tori vallann Põlendmaa tuulepargieriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) I etapi aruande. Pärnu linna eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamine algatati Pärnu Linnavolikogu 18.06.2020. a otsusega nr 51 „Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“. Tori valla territooriumi osal algatati eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamine Tori Vallavolikogu 19.08.2020. a otsusega nr 252 „Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“. Juriidiliselt on tegemist kahe eriplaneeringuga, edaspidi käsitletakse lihtsuse huvides mõistet eriplaneeringu ainsuses. Tegu on eriplaneeringu asukoha eelvaliku etapiga. Asukohta otsitakse tuulepargile (nn Põlendmaa tuulepark). Eriplaneeringu koostamise eesmärgiks on selgitada välja sobiv ala elektrituulikute pargi rajamiseks ning määrata tuulikupargi kommunikatsioonidele sobiv paigutus. Rajada soovitav tuulepark koosneb kuni 12-dest tuulikust kõrgusega kuni 290 m. Tuulepargi liitumine on kavandatud 110 kV alajaama ning tuulepargi ja alajaama vahelise õhuliini pikkus on kuni 15 km. Vastavalt eriplaneeringu algatamise korraldustele koostatakse eriplaneeringud osal Paikuse osavalla territooriumist (113,7 km²) ja Tori valla kaguosas (~38 km²). KSH ja lähteseisukohtade koostamisel teostati esmane Pärnu linna ja Tori valla eriplaneeringu territooriumi lihtsustatud	Teadmiseks võetud.

<i>Arvamuse esitaja / kirja laekumise kuupäev ja nr</i>	<i>Arvamus</i>	<i>Seisukoht, arvestamine või mitteamvestamise põhjendus</i>
	kaardianalüüs. Kaardianalüüsiga välistati ilmselgelt sobimatud alad tuulepargi asukohaks. Ilmselgelt sobimatute aladena käsitleti kõikilooduskaitseeaduse alusel kaitstavaid alasid (kaitsealad, hoiualad, püsielupaigad, sh projekteeritavad kaitstavad alad) ja ETAK andmestiku alusel elu-ja ühiskondlikke hooneid 1000 m puhvervööndiga. Kaardianalüüsil ilmnes, et eriplaneeringu territooriumil paikneb potentsiaalselt 2 piirkonda, millel puuduvad otsesed välistavad tegurid eriplaneeringuga käsitletava objekti asukoha edasiseks valikuks ning millel on olemas piisav territoorium ning sobilik kaugus põhivõrguga elektriühenduse võimaldamiseks. Potentsiaalselt sobilikke alasid käsitleti käesolevas KSH aruandes asukoohaalternatiividena:- Alternatiiv 1 ehk ala 1 on suurusega u 1020 ha ning asub Pärnu linnas Tammuru külas, Põlendmaa külas ja Tori vallas Kildemaa külas. -Alternatiiv 2 ehk ala 2 on suurusega u 1913 ha ning asub Pärnu linnas Põlendmaa külas ja väga väikeses ulatuses Tori vallas Kildemaa külas. Tuulikute sotsiaalsete ja inimese tervist mõjutavate aspektide hindamiseks teostati tuulikute müra, sh madalsagedusliku müra, indikatiivne modelleerimine, varjutuse modelleerimine ja koostati nähtavusanalüüs koos visualiseeringutega. Kõik modelleeringud koostati halvimalle olukorrale (12 tuulikut maksimaalselt suurte parameetritega potentsiaalsete eelvaliku aladel hajutatud paiknemisega) ja neid käsitletakse illustreeritavsetena (ei lähtu tuulikute reaalsest tulevastest asukohtadest, mis käesolevaks hetkeks ei ole veel selgunud). Mõjude hindamisest ilmnes, et tuulikuid on võimalik nii alale 1 kui alal 2 paigutada viisil, mis tagab müra normtasemete ja varjutuse soovitatavate tasemete järgimise. Terviseameti lääne regionaalosakond on tutvunud esitatud planeeringumaterjalidega ning kooskõlastab kohaliku omavalitsuse tuuleenergeetika eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) I etapi aruande. Amet on nõus, et tuulikute lõpliku arvu ja paigutuse fikseerimisel, samuti kindla tuulikutüübi väljavalimisel, tuleks täpsemalt hinnata müra, madalsagedusliku heli ning varjutuse teket ja levikut.	
Keskkonnaamet 15.09.2022 nr 6- 5/22/15561-2	Keskkonnaamet on seisukohal, et esitatud materjalid on asjakohased ja piisavad, kui materjalide täiendamisel arvestatakse järgmiste ettepanekutega: 1.Ptk-s 4.1.1 on viidatud artiklile, mis käsitleb tuulikute mõju maisi ja sojaoa põldudele. Eesti konteksti arvestades ei saa seda üle kanda ja pole seega asjakohane, kuna hinnata tuleb mõju looduslikule taimestikule.	Arvestatud. Lõigu sõnastust korrigeeriti ja viide eemaldati.

<i>Arvamuse esitaja / kirja laekumise kuupäev ja nr</i>	<i>Arvamus</i>	<i>Seisukoht, arvestamine või mitteamvestamise põhjendus</i>
	2.Ptk-s 4.1.1.5 on seatud tingimus detailse lahenduse KSH käigus viia läbi kaitsealuste taimeliikide inventuur. Keskkonnaamet on seisukohal, et vajadusel tuleb viia läbi ka inventuurid kaitsealuste seente, sammalde ja samblike tuvastamiseks, eriti kui raadamist või ehitustegevust kavandatakse senise teadmise alusel paremas looduslikus seisus metsaosades (määratletudloodusdirektiivi elupaigatüübid, VEP-id, ELME projekti raames määratletud kõrgema väärtusega metsalad või (haruldaste) suunisliikide esinemise potentsiaaliga alad).	Arvestatud. Tingimust täpsustati vastavalt KeA ettepanekule.
	3.Peatükis 4.1.2.1 on öeldud, et piirkonna ulatuslikel metsa-aladel paaridena pesitseva laanepüü (III kaitsekategooria, Eesti asurkonna suurus 20 000–25 000 paari) puhul pole rakendatud kaitsealustele kanalitele soovitatud 1000 m puhvrit. Tegu on ohuvälises seisundis liigiga, kes on väljaspool kaitsealaid ka jahiuluk. Sellest lähtuvalt ei ole asjakohane ulatusliku puhvri määramine liigi elupaikadele tuulepargi asukoha eelvaliku etapis. Punktloenduste aruande kohaselt on laanepüü arvukus pikaajaline trend (1983-2018) tugevalt langev (Nellis, 20184). Seega ei ole asjakohane, et kaitsealuse liigiga ei arvestata ning kanalitele soovitatud puhvrit ei kaaluta.	Ei arvestatud. Antud puhvri rakendamist kaaluti, kuid leiti jätkuvalt, et lausaline puhvri rakendamine liigi elupaikade suhtes pole asukohavaliku etapis mõistlik. Kuna antud piirkonnas on liigi esinemist registreeritud väga ulatuslikult, siis on asjakohane detailse lahenduse koostamisel linnustiku inventuuriga välja selgitada liigi jaoks realselt käesoleval ajal olulised esinduslikumad elupaigad mis tuulepargi alal või selle mõjualas esinevad ja säilitada neid koos asjakohase puhvriga.
	4.Ptk-s 4.1.2.2 on öeldud: „ tumesinised alad -pigem ebasobivad alad -alade puhul on samuti vajalikud täiendavad uuringud kuid võrreldes kollaste aladega esineb...“ Joonisel 9 ei ole kollaseid alasid, eeldatavalt on mõeldud keskmiselt siniseid alasid?	Arvestatud. Sõnastus parandatud. Mõeldi keskmiselt siniseid alasid.

<i>Arvamuse esitaja / kirja laekumise kuupäev ja nr</i>	<i>Arvamus</i>	<i>Seisukoht, arvestamine või mitteamvestamise põhjendus</i>
	5.Ptk 4.1.2.2, joonis 9 -Niidurüdi püsielupaigale määratud puhver on joonisel tsoneeritud alana 8. Antud puhvrit aga ei ole kajastatud alade 3, 5 ja 10 osana. Oleme seisukohal, et Kõrsa rabasse kavandatud püsielupaiga puhvrit tuleks silmas pidades ka nendel aladel linnustikuga seotud riski määratlemisel. Püsielupaiga kavandamisel on sihtliigiks küll niidurüdi elupaigad, kuid vastavalt niidurüdi Kõrsa püsielupaiga kaitse alla võtmise ettepanekule ja väljatöötamise kavatsusele on projekteeritav püsielupaik heaks elupaigaks veel mitmele kaitsealusele avamaastiku linnuliigile ning sobivaks elupaigaks ka kanakullile ja metsisele. Kavandatav püsielupaiga kaitseriim tagaks ka paljude teiste alal esinevate kaitsealuste linnuliikide elupaiga kaitse. Seega on Kõrsa raba linnustikuline väärtus laiem kui vaid olemine niidurüdi elupaigaks.	Arvestatud. Tabel 5. <i>Linnustiku eksperthinnangu alusel tsoneeritud alad</i> täiendati niidurüdi püsielupaiga puhvri infoga.
	6.Ptk-s 4.1.2.3 (Edasiste uuringute ja hindamise vajadus) on öeldud, et vajalik on teostada haudelinnustiku inventuur ning olulist tähelepanu tuleb seejuures pöörata röövlindude ja metsakanaliste esinemisele ja nende elupaigakasutusele. Keskkonnaamet on varasemates kirjades öelnud, et metsise puhul tuleb hinnata potentsiaalse tuulepargi mõju elupaikade omavahelisele sidususele ja Soomaa tuumala sidususele tervikuna. Lähtudes olemasolevatest metsise telemeetria andmetest tuleks elupaikade sidususe hinnang anda kuni 10 km raadiuses potentsiaalselt mõjutatavatest mängualadest. Antud juhul ei ole edasiste uuringute ja hindamise vajadustes selgelt arusaadav, kas hinnatakse mõju elupaikade omavahelisele sidususele. Kõnealuselt peatükist ei selgu lisaks, kas hindamisel kasutatakse Keskkonnaameti varasemas kirja viidatud Eesti Ornitoloogiaühingu poolt koostava üle-eestilise maismaalinnustiku analüüsi tulemusi. Märgime, et järgmises etapis on väga oluline linnustiku uuringusse kaasata erialaeksperte (niidurüdi, must-toonekurg, kotkad, metsis jne).	Arvestatud. Tingimust täpsustati vastavalt KeA ettepanekule.
	7.Ptk 4.1.2.3 tabel 6 -Must-toonekure aspektist on Keskkonnaameti hinnangul vajalik hinnata ka alale jäävate vooluveekogude (eelkõige Vaskjõgi, Põlendmaa oja) olulisust must-toonekure toitumisalana. Must-toonekure ebasoodsa seisundi üheks põhjuseks on toitumisalade (eelkõige väikesed vooluveekogud) degradeerumine. Must-toonekure toitumisalad võivad paikneda pesast isegi 10-20 km kaugusel, mistõttu ei ole välistatud, et ala võivad külastada kaugemal pesitsevad must-toonekure isendid.	Arvestatud. Tingimust täpsustati vastavalt KeA ettepanekule.

<i>Arvamuse esitaja / kirja laekumise kuupäev ja nr</i>	<i>Arvamus</i>	<i>Seisukoht, arvestamine või mitteamvestamise põhjendus</i>
	8.Ptk-s 4.1.6 on öeldud, et Natura hindamise esimeseks etapiks on Natura eelhindamine, mis viidi läbi KSH VTK koostamisel. Käesolevas eelvaliku etapi aruandes viiakse läbi Natura asjakohane hindamine Soomaa loodusala, Kikepera linnuala ja Soomaa linnuala osas. Palume lisada selguse huvides peatükki info, millised Natura alad ja millistel kaalutlustel eelhindamisel mõjualasse ei jäänud.	Arvestatud. Peatükki täiendati vastavalt KeA ettepanekule.
	9.Peatükis 4.1.6.2 on välja toodud, et Soomaa loodusala kaitse-eesmärgiks olevate metsaelupaikade vahetusse lähedusse tuulepargi rajamisel ei saa välistada võimalikust valgus-ja veerežiimi muutusest tulenevat negatiivset mõju metsakooslustele. Sellest tingituna on tabelis 16 (leevendavad meetmed ja nende tõhusus) meede, et kaitse-eesmärgiks olevatele metsaaladele tuleb rakendada 100 m puhvrit vältimaks võimalikku raie-ja ehitustegevusega kaasnevat negatiivset mõju elupaikadele. Millele tuginedes on määratud puhvri ulatus ja kus tekib veendumus et see on piisav vältimaks ebasoodsaid mõjusid Natura metsakooslustele?	Arvestatud. Ptk 4.1.6.2 täiendavalt viidetega ja puhvri käsitlusega. 100 m puhver on muuhulgas ka KeA poolt soovitatav puhver Natura loodusalade suhtes.
	10.Ptk 4.1.6.2, tabelid 13 ja 14 -Natura hindamisel, näiteks hinnates planeeringu mõju linnuala eesmärkidele ja terviklikkusele, ei saa lähtuda pelgalt olemasolevast situatsioonist, vaid tuleb lähtuda ala kaitse-eesmärgist. Näiteks tabelis 13 on must-toonekure puhul esitatud märkus - reaalselt ei ole liiki pesitsenud alates 2014, seega ei avaldata tegevusega talle kamõju. Soomaa rahvuspargi ja Soomaa loodusala kaitsekorralduskava 2012-2021 (mis käsitleb ka linnuala kaitse-eesmärke) kohaselt on ala kaitse-eesmärgiks 2 paari must-toonekure pesitsemise. Seega tuleb hinnata, kas kavandatud tegevus võib seada ohtu püstitatud eesmärgi saavutamise. Esitatud Natura-hindamise järeldusega võib nõustuda, tingimusel kui punktis 4.1.6.6 lisatakse Natura hindamise kaalumise vajadus ka seotult ühendusliini ja muu taristuga, mis rajatakse ka väljapoole ala 1.	Arvestatud. Soomaa linnuala must-toonekure elupaigad paiknevad rohkem kui 15 km kaugusel. Kindlasti ei mõjuta antud tuulepargi rajamine kuidagi must-toonekure kunagise elupaiga seisundit suure vahemaa tõttu. Samuti ei mõjuta tuulepargi rajamine must-toonekure jaoks oluliste toitumisalade seisundit, sest nii alal 1 kui alal 2 puuduvad head toitumisalad. Alasid läbivad kraavid on tugevalt kuivendustegevusest mõjutatud. Ptk 4.1.6.6.

Arvamuse esitaja / kirja laekumise kuupäev ja nr	Arvamus	Seisukoht, arvestamine või mitteamvestamise põhjendus
		lisati tingimusena "Natura hindamise kaalumise vajadus on detailse lahenduse KSH koostamisel ka tuulepargiga seotud ühendusliini ja muu taristuga, mis rajatakse väljapoole ala 1 või ala 2".
	11.Ptk 4.1.6.2 tabel 13 (teder) lisada loetellu olulise mõjuga objektide hulka ka karjäärid.	Arvestatud. Sõna "kaevandused" asendati sõnaga "karjäärid".
	12.Ptk-s 4.1.8.1 on öeldud, et teede ristumisel kraavide või suuremate veekogudega on vajalik truupide/sildade kavandamine. Teede püsivuse tagamiseks võib olla vajalik teega külgnevate sademeveekraavide kavandamine. Ehitusaegseks riskiks on eeskätt heljumi ja naftasaaduste sattumine veekogudesse. Vajadusel määratakse detailse lahenduse KSH käigus pinnavee seirenõuded. Kuna uute kraavide, sildade ja truupide rajamisel võib mõjuna kaasneda heljumi ja naftasaaduste levik olemasolevatesse veekogudesse, siis detailse lahenduse KSH aruandes tuleb lisaks pinnaveekogude seire vajadusele käsitleda detailsemalt kas tegevused võivad mõjutada pinnaveekogumiga hõlmatud kui ka hõlmamata veekogusid. Hinnangu andmisel arvestada ka veekogumiga hõlmatud veekogumite seisundit lähtuvalt Keskkonnaagentuuri poolt koostatud viimasest seisundi koondhinnangust. Detailsema lahenduse KSH-s tuleb käsitleda ka võimalikke leevendusmeetmeid heljumi leviku takistamiseks ja töödele veekogudes ja veekaitsevööndis (tööde aeg, settebasseinid jne). Juhime tähelepanu, et juhul kui toimub silla või truubi ehitamine veekogul (sh peakraavidel, eesvooludel) on planeeringu detailsemas staadiumis vajalik käsitleda ka veeseaduses sätestatud nõudeid ning kooskõlastuste ja lubade vajadust töödele veekogudes ja veekaitsevööndis.	Arvestatud. Vastavalt esitatud märkusele täiendati KSH aruande ptk 4.1.8.1

<i>Arvamuse esitaja / kirja laekumise kuupäev ja nr</i>	<i>Arvamus</i>	<i>Seisukoht, arvestamine või mitteamvestamise põhjendus</i>
	13.Ptk-s 4.1.8.3 on välja toodud, et veerežiimi muutuse vältimiseks vajalikku märgala puhervööndisse ei ole soovitatav tuuleparki rajada, sest mõju märgalale võib olla tugevalt negatiivne. Palume selgitada, kas märgalade puhervööndisse ei ole soovitatav rajada lisaks tuulepargile ka tuulepargi taristut ja täiendavaid kraave? Kuna tuulepargi alad jäävad oluliste märgalade lähedusse, siis kas taristu ja uute kraavide rajamine puhervööndist kaugemale võib samuti mõjutada märgalade veerežiimi?	Selgitame et tuulepargina käsitletakse KSH aruandes läbivalt võrgueeskirja mõistes tuuleparki ehk siis lisaks tuulikutele ka taristut. Ehk siis jah märgala mõjutavadki peamiselt taristuga kaasnevad kraavid, mitte niivõrd tuulik ise. Soovitatavast puhvrist kaugemale taristu ja kraavide rajamisel ei ole oodata olulist ebasoodsat mõju märgalale.
	14.Ptk-s 4.1.8.4 on öeldud, et tuulikutega seotud peamiseks ohuallikaks põhja-ja pinnaveele on tuuleturbiini gondlis asuva käigukasti poolt kasutatav õli (kokku kuni 500 l tuuliku kohta), mis gondli purunemisel või ebaõige õlivahetusprotseduuri korral võib sattuda pinnasesse ja halvimal juhul pinna -või põhjavette. Õnnetuste tekkimise korral on peamine abinõu päästeteenistuse kiire reageerimine ja oskus olukord lahendada (õlireostuse likvideerimine). Peame vajalikuks täpsustada, kas tuulikute rajamisel oleks lisaks jälgimissüsteemile võimalik ka juba ennetavalt kasutada materjale ja ehituslahendusi, et õnnetusest tingitud pinnase ja põhjavee reostust vältida (nn kogumisnõu vms lahendus, õlivahetuse teostaja omab kohese reostuse likvideerimise vahendeid).	Mitteamvestamine. Kaasaegsetes tuulikutes on sellised avariide ennetamise süsteemid (sh õlivann) kasutusel. Samas asukohavaliku etapi KSH puhul ei ole asjakohane määrata meetmeid reostuse vältimiseks/likvideerimiseks.
	15.Ptk-s 4.3.7 on öeldud, et turbamaardlate puhul tuleb arvestada MaaPS § 45 lg-s 1 sätestatuga, mille kohaselt turba kaevandamiseks on lubatud kaevandamisluuba taotleda üksnes kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade nimekirja või kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantud alal või maardlal." Peame vajalikuks asendada sõna „rikutud“ sõnaga „muudetud“.	Arvestatud. Sõnastus muudetud vastavalt ettepanekule.
	16.Ptk-s 4.6 (Koosmõjude ja kumulatiivse mõju esinemine), lk 128 lõpus on poolik lause ning joonist 40 on esitatud kahel korral. Selguse ja arusaadavuse huvides palume vead parandada.	Arvestatud. Kujundus parandatud.

<i>Arvamuse esitaja / kirja laekumise kuupäev ja nr</i>	<i>Arvamus</i>	<i>Seisukoht, arvestamine või mitteamistamise põhjendus</i>
	17.Ptk 6.2.1.1 (eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ptk 3.1.2) –Mida on silmas peetud määratlusega: „Eriplaneeringu detailse lahenduse koostamisel tuleb määrata põhivõrguga liitumiseks ühendusliini paiknemiskoridor ja hinnata KSHs selle rajamise ja käitamisega kaasnevaid mõjusid nii looduskeskkonnale (sh linnustikule ja taimestikule) kui ka inimese tervisele eksperthinnangu vormis.“ Keskkonnaamet on seisukohal, et kui ühendusliini kavandatakse loodusmaastikku, eriti kaitsealuse elustiku esinemisaladele, ei pruugi olla võimalik piirduda vaid eksperthinnangutega vaid tuleb vajadusel viia läbi ka väliuuringud, mille aluse on võimalik liitumise rajamise mõjud detailselt hinnata.	Arvestatud. Tingimust täpsustati vastavalt KeA ettepanekule.

<i>Arvamuse esitaja / kirja laekumise kuupäev ja nr</i>	<i>Arvamus</i>	<i>Seisukoht, arvestamine või mitteamvestamise põhjendus</i>
Maa-amet 19.09.2022 nr 6-3/22/13474-2	Esitasite 11.08.2022 kirjaga nr 8-5/2439-66 Maa-ametile Pärnu linna ja Tori valla eriplaneeringu, nn Põlendmaa tuulepargi eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) esimese etapi aruande. Maa-amet on esitanud omapoolsed ettepanekud Pärnu linna ja Tori valla tuuleenergeetika eriplaneeringute asukoha eelvaliku lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamise kavatsusele oma 23.08.2021 kirjaga nr 6-3/21/11197-2 ja 03.12.2021 kirjaga nr 6-3/21/11197-5. Eriplaneeringu koostamise käigus on määratud võimalikud tuulepargi põhivõrguga liitmise alajaamad, mis paiknevad Pärnu linna Paikuse osavalla territooriumil väljaspool algatamise otsuses määratud planeeringuala. Sellest tulenevalt suurendati eriplaneeringu ala Pärnu linna Paikuse osavalla territooriumil. Kohaliku omavalitsuse tuuleenergeetika eriplaneeringu eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamisega seonduvad planeeringu materjalid olid kättesaadavad aadressil: https://bit.ly/3SCYXWt. Maa-amet, tutvunud edastatud materjalidega, märgib järgmist. Mõlema omavalitsuse eriplaneeringud on algatatud tuulepargi ja selle toimimiseks vajaliku taristu kavandamiseks. Eriplaneeringute alad on üksteisega külgnevad, seega koostatakse neile KSH ühiselt. Eriplaneeringuid koostatakse õiguslikult mõlemas omavalitsuses eraldi, kuid praktiliselt ühildatakse tegevusi võimalikult palju. Pärnu linna eriplaneeringu ja KSH koostamine algatati Pärnu Linnavolikogu 18.06.2020 otsusega nr 51 „Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“. Eriplaneeringu ala jääb Põlendmaa ja Seljametsa külade territooriumile. Eriplaneeringu koostamise eesmärgiks on selgitada välja sobiv ala elektrituulikute pargi rajamiseks. Tori valla eriplaneeringu ja KSH koostamine algatati Tori Vallavolikogu 19.08.2020 otsusega nr 252 „Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“. Eriplaneeringu ala jääb Kildemaa, Urumarja, Taali, Randivälja ja Võlli külade territooriumitele. Eriplaneeringu koostamise eesmärgiks on selgitada välja sobiv ala elektrituulikute pargi rajamiseks Tori valla kaguosas ning määrata tuulikupargi kommunikatsioonidele sobiv paigutus.	Teadmiseks võetud

<i>Arvamuse esitaja / kirja laekumise kuupäev ja nr</i>	<i>Arvamus</i>	<i>Seisukoht, arvestamine või mitteamvestamise põhjendus</i>
	Planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 99 lõike 1 kohaselt tehakse kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu eelvalik koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi kohaliku omavalitsuse eriplaneering käsitleb. PlanS § 105 lõike 1 kohaselt esitatakse kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu koos keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruandega kooskõlastamiseks käesoleva seaduse § 99 lõikes 1 nimetatud asutustele. Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 kohaselt, kui planeeritaval maa alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse kohaliku omavalitsuse eriplaneering PlanS sätestatud korras Keskkonnaministeeriumi või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutusega. Keskkonnaminister on oma 05.03.2019 käskkirjaga nr 1-2/19/198 andnud Maa-ametile volituse kooskõlastada kohaliku omavalitsuse eriplaneeringuid PlanS sätestatud korras, kui planeeritav maa-ala asub keskkonnaregistri maardlate nimistus oleval maardlal või selle osal. MaaPS §14 lõike 2 kohaselt võib ministri volitatud asutus lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda või halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitise, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitselise ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta. Palume planeeringu koostamisel maardlate aladel arvestada MaaPS-s sätestatuga. Seisuga 15.09.2022 asuvad planeeringuala territooriumil maavarade registris arvel olevad Kivinina liivamaardla (registrikaart nr 960), Kõrsa turbamaardla (registrikaart nr 92), Kõrsa kruusamaardla (registrikaart nr 754), Kivinina kruusakarjääri (loa nr L.MK/333673; loa omaja KMG OÜ, endise ärinimega OÜ YIT Teed) mäeeraldis ja selle teenindusmaa ning Keskkonnaametis menetluses olev taotletav Kivinina liivakarjääri (taotleja KMG OÜ, endise ärinimega OÜ YIT Teed) mäeeraldis ja selle teenindusmaa. Lisaks kattub ühendusliini vajaduse tõttu laiendatud planeeringuala osaliselt Keskkonnaametis menetluses oleva taotletava Kõrsa turbatootmisala (taotleja AS Jiffy Products Estonia) mäeeraldis ja selle teenindusmaaga. Joonisel „Põhijoonis“ on korrektselt kujutatud maardlate piirid.	

<i>Arvamuse esitaja / kirja laekumise kuupäev ja nr</i>	<i>Arvamus</i>	<i>Seisukoht, arvestamine või mitteamvestamise põhjendus</i>
	1.Pärnu linna ja Tori valla eriplaneeringute asukoha eelvaliku seletuskirja, Pärnu linnavolikogu ja Tori Vallavolikogu otsuste eelnõude kohaselt, lähtudes KSH esimese etapi aruandest, on tuulepargi toimimiseks vajalike ehitiste, va ühendusliini, ehitamise asukoha eelvaliku alaks alternatiiv 1 ehk ala 1 (pindalaga u 1020 ha). Eriplaneeringu seletuskirja, joonise „Põhijoonis“ ja veebikaardi järgi ei kattu alternatiivne ala 1 maavarade registris arvel oleva maavaravaruga.	
	2.Seletuskirja kohaselt ei ole eriplaneeringuga määratud elektrijaama liitumispunktiga ühendava elektriliini asukohta. Eriplaneeringus on määratud kaks maa-ala ühendusliini ehitamiseks. Seletuskirja peatükis „3.1.2 Ühendusliini ala“ on kirjeldatud, et KSH aruanne tõi eelistatud ühenduskohana välja liini ühendamise olemasolevasse Kabli alajaama. Kuna ühendusliini asukoht sõltub paljudest teguritest (tuulikute asukoht, tuuleparki teenindava alajaama asukoht, liini tüüp (õhuliin või maa-alune kaabelliin)), mis määratakse detailse osa koostamisel, siis ei eelistata asukoha eelvaliku staadiumis ühte ühendusliini ala teisele. Eriplaneeringu joonise „Põhijoonis“ ja veebikaardi järgi kattub ühendusliini aladest Paikuse alajaama ala osaliselt Kõrsa turbamaardlaga ning taotletava Kõrsa turbatootmisala mäeeraldise ja selle teenindusmaaga. KSH aruandes eelistatud Kabli alajaama alal kattumist Kõrsa turbamaardlaga ning taotletava loaga Kõrsa turbatootmisala mäeeraldise ja selle teenindusmaaga ei ole. Seletuskirja peatükis „3.17 Maavaravarud“ on selgitatud, et ühendusliini kavandamisel tuleb detailse lahenduse koostamisel teha koostööd Maa-ametiga maapõueseaduse § 14 lg 2 kohase maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevuse kavandamisel. Koostöö käigus tuleb hinnata teisi alternatiive liini ehitamiseks ning hindamisest lähtuvalt välja selgitada, kas tegemist on ülekaaluka avaliku huviga tehnovõrgu ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta. Maa-amet nõustub eelpool kirjeldatuga. Taotletavale mäeeraldisele ja selle teenindusmaa alale elektrijaama liitumispunktiga ühendava elektriliini rajamise korral on vajalik saada nõusolek keskkonnaloa omajalt/taotlejalt AS Jiffy Products Estonia. Nõusoleku saamisel palume see lisada planeeringu dokumentide hulka.	Peatükki 3.17 lisati täiendav tingimus: "Taotletavale mäeeraldisele ja selle teenindusmaa alale elektrijaama liitumispunktiga ühendava elektriliini rajamise korral on vajalik saada nõusolek keskkonnaloa omajalt." Kuna planeering kehtib pikka aega ja ka teistel aladel võib olla või juurde tekkida keskkonnaloa omajaid, siis ei ole otstarbekas esitada ühte viidatud isikut.
	3.Seletuskirja peatükis „3.17 Maavaravarud“ on kirjeldatud (tsiteerin): „Ühendusliini ala Paikuse alajaama suunal kattub osaliselt erinevate maardlatega.“ Täpsustame, et ühendusliini ala Paikuse alajaama suunal kattub osaliselt ainult Kõrsa turbamaardlaga, mitte erinevate maardlatega. Palume seletuskirja parandada.	Ptk 3.17 tekst korrigeeriti.

<i>Arvamuse esitaja / kirja laekumise kuupäev ja nr</i>	<i>Arvamus</i>	<i>Seisukoht, arvestamine või mitteamvestamise põhjendus</i>
	Maa-ametil ei ole vastuväiteid Pärnu linna ja Tori valla eriplaneeringu, nn Põlendmaa tuulepargi eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruandeosas. Palume hoida Maa-ametit kursis planeeringu menetlemisega. Palume esitada planeering enne vastuvõtmist kooskõlastamiseks Maa-ametile.	Selgituseks, tegemist oligi asukoha eelvaliku etapi avaliku väljapaneku eelse kooskõlastamisega (PlanS § 105).
Transpordiamet 20.09.2022 nr 7.2-1/22/17929-2	Transpordiamet esitas ettepanekud Pärnu linna ja Tori valla tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamise kavatsusele 08.09.2021 kirjaga nr 7.1-2/21/15840-2. Meie ettepanekutega on otsuse eelnõus ja KSH esimese etapi aruandes arvestatud. Võttes aluseks planeerimisseaduse § 105 kooskõlastame Pärnu linna ja Tori valla tuuleenergeetika eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH esimese etapi aruande (kirjale lisatud).	Teadmiseks võetud

<i>Arvamuse esitaja / kirja laekumise kuupäev ja nr</i>	<i>Arvamus</i>	<i>Seisukoht, arvestamine või mitteamvestamise põhjendus</i>
Rahandusministeerium 22.09.2022 nr 15-3/6471-2	Pärnu Linnavalitsus esitas 11.08.2022 kirjaga nr 8-5/2439-66 Rahandusministeeriumile arvamuse avaldamiseks Pärnu linna ja Tori valla kohaliku omavalitsuse tuuleenergeetika eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuste eelnõud koos keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) esimese etapi aruandega vastavalt planeerimisseaduse (PlanS) §-le 105. Pärnu linna eriplaneeringu ja selle KSH koostamine algatati Pärnu Linnavolikogu 18.06.2020 otsusega nr 51. Tori valla territooriumi osal algatati eriplaneeringu ja KSH koostamine Tori Vallavolikogu 19.08.2020 otsusega nr 252. Eriplaneeringute alad on üksteisega külgnevad, seepärast on koostatud neile KSH ühiselt. Eriplaneeringuid koostatakse mõlemas omavalitsuses eraldi, kuid menetlus ühildatakse. Planeeringumaterjalides on selgitatud, et eriplaneeringu ala esmasel kaardianalüüsil ilmnes, et eriplaneeringu territooriumil paikneb potentsiaalselt kaks piirkonda, millel puuduvad otsesed välistavad tegurid tuulepargi asukoha edasiseks valikuks ning millel on olemas piisav territoorium ning sobilik kaugus põhivõrguga elektriühenduse võimaldamiseks. KSH esimese etapi tulemusena aga leiti, et tuulepargi kavandamiseks sobib paremini ala 1 suurusega u 1020 ha, mis paikneb Pärnu linnas Tammuru külas ja Põlendmaa külas (872 ha) ning Tori vallas Kildemaa külas (148 ha). Ala 1 lähialadele jääb olemasolevaid ja perspektiivseid tootmisalasid, mille arendamisele tuulepark potentsiaalselt positiivset mõju avaldaks. Samuti saaksid eeldatavalt taluvustasu suurem hulk piirkonna elanikke. Kavandav tuulepark koosneks kuni 12 tuulikust kõrgusega kuni 290 m. Tuulepargi liitumine on kavandatud 110 kV alajaama ning tuulepargi ja alajaama vahelise õhuliini pikkus on kuni 15 km. Eelvalikuala piirneb lõunast ja idast riigiteega. Pärnu Linnavolikogu otsuse eelnõus selgitatakse, et eriplaneeringu koostamise käigus on määratud võimalikud tuulepargi põhivõrguga liitumise alajaamad, mis paiknevad Pärnu linna Paikuse osavalla territooriumil väljaspool algatamise otsuses määratud planeeringuala. Sellest tulenevalt suurendatakse volikogu otsuse eelnõu kohaselt ka eriplaneeringu ala.	

<i>Arvamuse esitaja / kirja laekumise kuupäev ja nr</i>	<i>Arvamus</i>	<i>Seisukoht, arvestamine või mitteamvestamise põhjendus</i>
	Tutvunud esitatud materjalidega juhime tähelepanu, et kuna Pärnu linnas soovitakse suurendada eriplaneeringu maa-ala, siis tuleb koostöötegijaid ja avalikkust sellest teavitada ning laiendada vajadusel kaasatavate ringi. Arvestades planeerimisseaduses kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku ja detailse lahenduse koostamisel kaasamisele sätestatud nõudeid (vastavalt § 99 lg 2 ja 3 ja § 112 lg 2 ja 3), palume kohalikul omavalitsusel tagada, et eriplaneeringu koostamise oleksid kaasatud kõik isikud, kelle õigusi võib planeering puudutada ja isikud, kes on avaldanud soovi olla eelvaliku tegemisse kaasatud. Samuti isikud ja asutused, kellel võib olla põhjendatud huvi eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju või eriplaneeringu elluviimise vastu, sealhulgas valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid neid ühendava organisatsiooni kaudu.	Avaliku väljapaneku teavitamisel teavitatakse ka laienenud alasse jäävaid isikuid.
RMK 23.09.2022 nr 1-55/2022/34	Esitasite Riigimetsa Majandamise Keskusele (edaspidi RMK) info kohaliku omavalitsuse tuuleenergeetika eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruande vastuvõtmise kohta. RMK palub planeeringus arvestada järgmiste tingimustega: 1.RMK maal jääb ala 1 sisse kolm vääriselupaika. Neid alasid tuulikute ja nendega seotud tartistu ehitamiseks kasutada ei ole võimalik;	Arvestatud. Seletuskirja lisati tingimusena "Vääriselupaikade vahetus läheduses tuleb vältida kuivenduskraavide jt veerežiimi muutvate rajatiste rajamist ning olulist valgusrežiimi muutmist (lageraiet)rajamist juurdepääsuteede ja tuulikuplatside äärde. VEP alade puhul tuleb arvestada vähemalt 20 m puhvriga. Puhvri täpsem vajadus tuleb selgitada detailse lahenduse

Arvamuse esitaja / kirja laekumise kuupäev ja nr	Arvamus	Seisukoht, arvestamine või mitteamvestamise põhjendus
		KSHs lähtudes konkreetse VEpi kooslusest.
	2.RMK maale jäävad eriplaneeringu teed ja trassid tuleb RMK-gakooskõlastada ning seada isiklik kasutusõigus;	Seletuskirja lisati: "RMK maale kavandatav taristu tuleb detailse osa koostamisel planeerida koostöös RMK-ga ning paneerida täiendav servituutide seadmise vajadus."
	3.Palume kaasata RMK kindlasti ka järgmistesse eriplaneeringuetappidesse.	RMK on kaasatavate nimekirjas ja RMK kaasamine jätkub ka järgmistes etappides.
Keskkonnaministeerium 25.09.2022 nr 7-15/22/3650-2	Esitasite Keskkonnaministeeriumile vastavalt planeerimisseaduse § 105 kooskõlastamiseks Pärnu linna ja Tori valla ehk Põldmaa tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) esimese etapi aruande. Keskkonnaministeerium kooskõlastab otsuse eelnõu ja KSH aruande tingimusel, et arvestatakse järgmiste märkuste ning ettepanekutega.	

<i>Arvamuse esitaja / kirja laekumise kuupäev ja nr</i>	<i>Arvamus</i>	<i>Seisukoht, arvestamine või mitteamvestamise põhjendus</i>
	1. Pärnu linna ja Tori valla eriplaneeringu, nn Põlendmaa tuulepargi asukoha eelvaliku otsuse eelnõu peatüki 3.1.1 Tuulepargi eelvaliku ala, va ühendusliini ala kohaselt on tulenevalt KSH esimese etapi aruandest määratud 1020 ha suurune tuulepargi toimimiseks vajalike ehitiste, va ühendusliini, ehitamise eelvaliku ala, mis on KSH aruande kohane Ala 1. Peatüki 3.1.2 Ühendusliini ala kohaselt saab tuulepargi ühendus põhivõrguga toimuda kolmel viisil ja asukoha eelvaliku staadiumis ei eelistata ühte ühendusliini ala teisele. Ei ole määratud tuulepargi liitumispunktiga ühendava elektriliini asukohta, vaid on määratud kaks maa-ala ühendusliini ehitamiseks. Tuulepargi ehitamise eelvaliku alale jäävad kinnisasjad katastritunnustega 56801:001:1249, 56801:006:0159, 56801:005:0120, 56801:005:0139, 56801:005:0138, 56801:005:0137 ja ühendusliini ehitamise maa-alale jäävad kinnisasjad katastritunnustega 56801:005:0160, 56801:001:1281, 56801:001:1280, mille riigivara valitseja on Keskkonnaministeerium ning volitatud asutus Maa-amet. Nimetatud kinnisasjade riigivara valitsejana ja planeerimiseaduse tähenduses maa omanikuna Keskkonnaministeerium nõustub eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõuga. Juhime tähelepanu, et eriplaneeringuga ei lahendata kinnisasjade omandiküsimust ning Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevate kinnisasjade, mille volitatud asutus on Maa-amet maakasutusõiguse saamine toimub maapõue- ja riigivaraseaduse alusel.	Teadmiseks võetud
	2. Juhime tähelepanu, et tuulepargi asukohavalikul tuleb eelistada alternatiivi, mille mõju on ökosüsteemidele ja maardlatele väiksem, sh tuleb ühendusliinide rajamisel arvestada maapõueseadus (MaaPS) § 14 lg 2 nõuetega maapõue ja maavarade kaitse osas. Alternatiiv 2 tuleb välja jätta arendusega kattuv mäeeraldis Kivinina liivamaardlas, mille keskkonnaluba kehtib kuni 01.10.2034 aastani.	Teadmiseks võetud

<i>Arvamuse esitaja / kirja laekumise kuupäev ja nr</i>	<i>Arvamus</i>	<i>Seisukoht, arvestamine või mitteamvestamise põhjendus</i>
	3. KSH väljatöötamise kavatsuses on kirjas, et kuivendatud maa-aladele ehitamisel on oluline tagada maaparandussüsteemide jätkusuutlik funktsioneerimine vältimaks üleujutuste teket. Teemat käsitletakse KSH aruandes eksperthinnangu vormis. Palume KSH aruandes käsitleda ka võimalikke vooluveekogude poolt põhjustatud üleujutuse mõju tuulepargi ehitistele ja infrastruktuurile. 2021.aasta lõpus valmis Keskkonnaministeeriumi tellimisel uuring "Alused ja meetodika suurte üleujutustega siseveekogude nimistu muutmiseks" (https://envir.ee/media/5474/download). Tegemist on uuringuga, mille käigus hinnati siseveekogude üleujutusalasid ja määrati üleujutusosalade piirid. Soovitame uuringu tulemusi planeeringuala üleujutusosalade osas üle vaadata ja hinnata, kas on vaja tuulepargi rajamisel määrata täiendavaid tingimusi. Uuringu kaardikihid on kättesaadavad Keskkonnaministeeriumist (agne.aruvali@envir.ee).	Arvestatud. KSH aruande ptk 4.1.8.1 täiendati. Käsitletud aladel 1 ja 2 ei paikne vooluveekogusid, mille puhul esineks oluline üleujutuse risk ja mille üleujutus võiks mõjutada tuulepargi ehitust või infrastruktuuri. Ka KeM kirjas viidatud uuringu kaardikihtide alusel ei kattu ei ala 1 ega ala 2 potentsiaalse üleujutusala.
	4. Palume KSH aruannet kliimavaldkonnast tulenevalt täiendada uuenenud infoga ning kokkuvõttes viidata Eesti 2035-se seatud riiklikule kliimaneutraalsuse ning kliimaneutraalse energiatootmise eesmärgile. Teeme ettepaneku KSH aruande ptk 4.5 „võimalik mõju kliimamuutustele“ jagada kaheks alapeatükiks „tuulepargi mõju kliimamuutustele“ ja „kliimamuutuste mõju tuulepargile“. Neist esimeses tuleks hinnata süsiniku emissiooni vähendamise, aga ka tuulepargi käitamise seotud otsust ja kaudset kasvuhoonegaaside (KHG) heidet. Detailse lahenduse KSHs käsitleda tuulepargi mõju kliimamuutustele, sealjuures arvestades tuulepargi rajamisega kaasnevat maakasutuse muutust ning tuulikute tööprotsessis tekkida võivaid võimalikke KHG heiteid (SF6). Teises osas „kliimamuutuste mõju tuulepargile“ käsitleda kliimamuutuste mõjust tingitud riske kavandatavale tuulepargile ning võimalikke riske maandamise meetmeid.	Arvestatud. Ettepaneku alusel on KSH I etapi aruannet täiendatud ettepanekus soovitatud viisil.

<i>Arvamuse esitaja / kirja laekumise kuupäev ja nr</i>	<i>Arvamus</i>	<i>Seisukoht, arvestamine või mitteamvestamise põhjendus</i>
	5. KSH aruandes on tuulikute rajamisel nimetatud tuulikute teenindamiseks vajalike teede rajamist. Palume eriplaneeringu detailse lahenduse etapis teede rajamise korral käsitleda ka tekkivat õhusaastet ja muid häiringuid.	Mitteamvestamine. Tuulepargi teed kavandatakse tuulepargi alale tagamaks ligipääsu tuulikutele. Kuna asukohavaliku ala jääb vähemalt 1 km kaugusele elamualadest, siis jäävad ka tuulepargi sisesed teed vähemalt 1 km kaugusele elamualadest. Ei ole oodata, et teenindusteede rajamine või kasutamine põhjustaks olulisi häiringuid või õhusaastet tasemel, mis võiks põhjustada piirväärtuste lähedasi saasteainete kontsentratsioone. Tegu ei ole olulise mõjuga, mida peaks KSH detailse lahenduse aruandes hindama.
	6. Tehnilise märkusena palume korrigeerida KSH aruande lühikokkuvõtte kaardiloome veebilehte lisades ühikud müra ja varjutuse modelleerimise joonistele. Lisaks juhime tähelepanu, et KSH aruandes ei ole ekspertrühma koosseisu kuuluvate töögrupi pädevuse kirjelduses toodud müra-pädevuse eksperti.	Arvestatud. Märkusi arvestatakse ning materjale täiendatakse.

<i>Arvamuse esitaja / kirja laekumise kuupäev ja nr</i>	<i>Arvamus</i>	<i>Seisukoht, arvestamine või mitteamvestamise põhjendus</i>
Põllumajandus - ja Toiduamet 23.09.2022 6.2-6/9232-1	Esitasite Põllumajandus- ja Toiduametile kooskõlastamiseks Pärnu linna ja Tori valla nn Põlendmaa tuulepargi eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) I etapi aruande. Eriplaneeringu koostamise eesmärgiks on selgitada välja sobiv ala elektrituulikute pargi rajamiseks ning määrata tuulikupargi kommunikatsioonidele sobiv paigutus. Rajada soovitav tuulepark koosneb kuni 12-dest tuulikust kõrgusega kuni 290 m. Tuulepargi liitumine on kavandatud 110 kV alajaama ning tuulepargi ja alajaama vahelise õhuliini pikkus on kuni 15 km. Planeeringumaterjalides on selgitatud, et eriplaneeringu ala esmasel kaardianalüüsil ilmnes, et eriplaneeringu territooriumil paikneb potentsiaalselt kaks piirkonda, millel puuduvad otsesed välistavad tegurid tuulepargi asukoha edasiseks valikuks ning millel on olemas piisav territoorium ning sobilik kaugus põhivõrguga elektriühenduse võimaldamiseks. Mõlemad piirkonnad kattuvad suures osas maaparandusehitistega ning olulist vahet alade puhul võimaliku mõju avaldamises maaparandussüsteemidele ei esine. Maaparandusehitiste toimimine on võimalik ehitustehniliselt tagada, arvestades ehitistega projekteerimisel. Põllumajandus- ja Toiduamet kooskõlastab kohaliku omavalitsuse tuuleenergeetika eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruande.	Teadmiseks võetud